

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Sermones de Sa[n]ctis Hyemales, Estiuales, De
festiuitatibus Jesu christi, Beate virginis et alior[um]
Sanctor[um] ... Venera[n]di patris, fratris Nicolai deniise
Ordinis Minor[um] de obseruantia ...**

Denisse, Nicolas

[Augsburg], 1510

VD16 N 1513

De baptismo christi Sermo in eade[m] festiuitate.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30625

De baptismo christi Fo. XXII.

nitentem, ut patz per Gregorū in homie.
Secūdo orationis deuotione. Greg. Thu
re qd deo icēdit vīr orōnis expmī. Ps.
restante q̄ ait. Dirigat ozo mea sicut incē
sum in cōspectu tuo. Et h̄ ppter similitudi
nē in tribus. Primo in odoris inclusione.
Tbus em̄ est odorifer: sic ozo coram deo.
Apoc. v. Seniores habebāt singulī p̄hi
alas aureas plenas odoramentoꝝ q̄ sunt
oratiōes sanctorū. Secūdo in odoris emissi
one. Tbus nō emittit odorē nisi incēdat.
sic nec oratio sine feruore deuotiōis et igne
charitatē. i. Coz. xiiij. Si orem lingua. s.
em̄: mens mea sine fructu ē. Et nota bos
phus. Mystica sunt vas tbus ignis: nana
vase notat. Hens pia: thure p̄ces: igne su
pnus amor. Tertio in odoris operatione.
Tbus em̄ p̄ odorē suū fugat odores feti
dos. sic oratio feruens fugat fetores mala
rū cogitationū. Hiero. Sint tā crebre ora
tiōes vt oim cogitationū sagitte huiusce
modi clypeo repellantur.
Tertio tbus sūt diuine laudis oblati
nē p̄p̄tē. p̄p̄tē sicut in odore: hōd
re: et vigore. Sicut em̄ tbus est odoriferū
et p̄ ipm̄ honorat deū et suo vigore feti
res expellit: sic sacrificiū laudis est odorife
rū deo. Ps. Deo s̄o iocūda sit laudatio.
Per ipm̄ honorat deū. Ps. Sacrificiū
laudis honorificabit me. Et vigore suo fe
tores tentationū euincat. Ps. Laudās in
uocabo dñm et ab inimicis meis saluē ero.
Tertio dicendū est de significatōe myr
rbe: que est triplex.
Primo significat mortalitatē: ch̄i con
passionē: eo q̄ vt d̄ Greg. Myrra mor
tuorum corpora condiebantur.
Secūdo carnis mortificationē. Grego
Myrrā offerim⁹ si carnis viciā p̄ abstinē
tiā mortificam⁹. Per myrrā nāq̄ agit
ne mortua caro putrescat.
Tertio cordis amarā cōtritiōē. Myr
rā em̄ amara est. Greg. in homel. Biatū
deo sacrificiū est afflictio p̄ peccm̄. Ps. atte
stante q̄ ait. Sacrificiū deo spūs p̄ribu
lat⁹: cor p̄ritū et hūiliatū de⁹ nō despicias.
Sic itaq̄ spūalr̄ aux oīno offerim⁹ si nos
metipos p̄ verā obediētiā subijciam⁹ sibi
tanq̄ regi: eū timentes et honorātes: si cha
ritate ferueam⁹ deuz et primū amantes: si
deū veraciter agnoscam⁹ lumine vere sa

plentie rutilātes. Tbus autē sibi offerim⁹
si eū verē deum esse credim⁹: si oratiōi de
uote insistimus: si laudib⁹ diuinis seruen
tiano vacamus. Myrrā p̄o sibi offeri
mus si eius passioni et morti compatimur:
si carnis desideria mortificam⁹: nisi de pec
catis vere conerimur. Studeamus itaq̄
his mysticis munerib⁹ ch̄m adorare iam
regnantem in celis quem adorauerūt ma
gi adhuc pygum iacentem in terrā: qm̄ p̄
adentes adorauerūt eum: vt sic deuotiōis
istoz regum facti participes: sine etiā glie
tandem mereamur esse cōsortes. Amen.

De baptismo christi Sermo in eadez fe stilitate.

Venit iesus a
galilea in iordanē ad Joannē
vt baptizaret ab eo. Matt. iij.
In presenti sermone dixim⁹ de primo my
stero ad p̄sentem solemnitatem spectante:
Hunc in hoc sermone spirāte dei gratia:
de secundo mysterio dicturū sumus scz de
baptismo christi in quo facta est alia appa
ritio que theophania dicit⁹: vt s̄. dictū est.
In hac autē apparitione apparuit dñs ve
rus saluator: verus homo: verus deus tri
plici testimonio.

Primū est testimoniū p̄phetalis denū
ciationis.

Secundum est baptismalis ablutiō
Tertium est sup̄nalis ma
nifestationis.

Primū est testimoniū p̄pheta
lis denūciationis: videlicet Jo
annis: qui dedit testimoniū de
christo circa baptismū eius quantum ad
Primo quantum ad dulcedi
nem pietatis.
Secūdo q̄ntum ad certitudinē hūanitatē
Tertio q̄ntū ad celsitudinē deitatis.

Primo quantum ad dulce
dinē pietatē: eū dicebat Matt. iij. Ego ba
ptizo vos in aq̄. Et vt d̄ Grego. peccā sol
uere nō valebat. ipse vos baptizabit i spū
sc̄dō: q̄ vix est spūs dulcedinis et pietatis.
Sap. xij. Q̄ bonus: q̄ suauis ē dñe spūs
tu⁹ in nobis. Et Joan. i. Ille est q̄ bapti

¶ Ber. de baptismali ablutione

fat. i. lauat aias. Magna pietas, dulcedo in ch'zo q' venit a d'is n'ras lauare a fordidis vicijs. Et ibidē: Ecce q' tollit pctā mūdi. 2° Jo. j. Dilexit nos et lauit nos a pctis n. in sang. suo p's. Quā magna multitudo dulcedinis de d'ie. 22.

Secūdo quantū ad certitudinē humanitat' qm dixit Jo. j. Ecce agn' dei. i. a deo missus imoland' vt hostia acceptissima: qd ei competit f'm humanitatē. Dicit aut pot' agn' q' aliud aial imolatuū ppter tres rōnes. Prima ē rō naturalis p'ditionis qz agnus est aial mansuetus: sic ch'is Hier. xj. Ego qm agn' mansuetus q' portat ad victimā. Secūda ē rō paschalis imolationis Agn' em' paschalis vter oēs figuras vere: test' expressius figurabat passionem ch'i: qz ille agn' erat sine macula. et p' ei' imolatione filij isrl' liberati sunt ab egyptiaca fuiture. Sic p' passiones ch'i q' pctm non fecit liberati sum' a fuiture diaboli. Tertia est rō figurat' duratiōnis qz iuge sacrificiū qd figurabat perpetuitatē beatitudinis: fiebat de agno. sic et ch'is est b'itudo n'ra.

Tertio quantū ad cellitudinē deitatis: cū dicit Mar. ij. Quia post me ventur' ē fortior me est. qz sez bz p'urē dicitur: cur' nō sum dign' calciamēta portare. i. sibi exhibere minimū obsequiū. Et Jo. ja. Hic est de q' dixi. Post me venit vir q' an' me facit qm por' me erat et ego nescieba cum. i. qm ad deternā n'arā p'lonā sed vt manifestet in isrl'. Propterea em' ego i aq' baptizans. Sz q' misit messe mibi dixit Sūq' que videtis spm descendētē et manentē sup eū. i. in signo visib' colūbe. hic est q' baptizat in spū scto. Et ego vidi. i. p' dicitō mōsp'm descendētē sup eū: et test' m' p'hibui qz hic est filij dei. i. naturalis. Notandū aut q' tū dicit iōānes de ch'zo An' me facit' est sic d' intelligi: an' me facit' .i. mibi placit'. 2° em' ch'zo f'm deitatis por' sit q' iōānes: tū f'm deitatis nō est facit'. f'm humanitatē aut ch'is nō ē por' nat' q' iōānes / sz econtra. 2° dicit possit ch'is plus facit' q' iōānes eo q' ch'is ab initio p'ceptiois habuit corp' omnib' kniam ent' distinctū / et aiam oib' sciētijs et p'utib' p'fectā. et sic ill'

lo mō facit' aq' iōānes.

Secūdū ē testimoniū baptismali ablutionis. In eo em' q' baptizari voluit: apparuit sua pietas: sua hūanitas: sua diuitas qd mag' apparere poterit p'derādo res rōnes p't q' baptizari voluit.

Prima ē rō gratiose ex'plationis
Secūda ē fructuose hūanitat' rōnis
Tertia ē fructuose sc'tificatiōnis

Prima ē rō gratiose ex'plationis. i. obedientie. Si em' ille fecit qd nō tenebat: quāra diligentia debem' facere qd tenemur. Aug. ser. de epiph. Voluit facere qd faciēdu oib' i'peravit. Et h' ē qd ipse dicit. Sic em' decet nos implere oēm iusticiā. Remig'. Decet nos implere oēm iusticiā. i. oñdere ex'plū ois implēde iusticie in baptismo. L'hyf. Ibi nō h' n'gt vt si fu' erit baptizat' adimpleat oēs iusticiā / sz sic .i. quē admodū baptizans iusticiā plus fa'c'it' impleuit postea p'dicant' sic et p'm aliaz Et Amb. sup Lu. d'r. Decet iusticiā vt qd aliter facere velis: plus ipse icipias: vt tuo alios horrez ex'plo. Hec ille. Hec ē q' p' ma rō q' baptizari voluit qm in ch'zo nob' oñdit dulcedinē pietatis.

Secūda est rō virtuose hūanitat' rōnis: q' oñdit certitudinē hūanitat'. Si aut em' dicit L'hyf. sup Mar. quis ch'i isrl' nō est pctō: tū n'arā suscepit peccatū et similitudinē carnis pcti. Propterea em' p'se baptizari nō idigebat: tū in alijs carnal' natura op' h' abebat. In h' p'fecto marie appareret ei' hūilitas: qz cū p'issimus eēt et sanctissim': tū baptizari voluit a iōāne.

Tertia ē rō fructuose sc'tificatiōis. Et hec rō oñdit cellitudinē deitatis. quia vici' sic dicit Amb. sup Lucā. Baptizat' ē dñs nō mādari volēs: sz mū dare aq's vt ablute p' carnē ch'i q' pctm nō cognouit baptismatis vim haberēt: et vt sc'tificatas relinqret postmodū. baptizandis. sic dicit L'hyf. Propter has itaq' rōnes v'it' t' a galilea i iordāne ad iohes vt baptizaret ab eo Iohes at tūc ex v'ina isp'

De testimonio su. manifest. Fo. XXIII

ratione cognoscens eum et scies eum verum deum esse. Iuacero non indigente: ex reuerentia. p. habebat eum dicens. Ego a te debeo baptizari et tu venis ad me. **L**z em Joannes sanctificat? esset ab utero: tñ indigebat baptismo. **ch**ñ nō p. ablutione culpe originalis: sed p. impulsionē characteris p. quez **ch**ñ figuraret: vt dr **Al.** de lyra. **L**z: y. solt. sup **Dat.** Est tu me baptizes e. idonea rō vt iust? efficiat et dign? celo. vt aut ego te baptizo: q. est rō: **D**e bonū de celo descendit in terrā: nō de terra ascendit in celū. **H**ec ille. **R**ñdes aut iesus dixit. Sine id est p. mite. mō. s. me a te baptizari in aq. vt tu a me postmodū baptizes in spū: q. mysteriū est qd ago. **I**n q. **fm** **L**z: y. ostēdit q. postea **ch**ñs baptizauit Joannē. qd etiā testat **h**iero. sup **mat.** **B**ilari. **S**ine mō vt q. sui formā assūptū expleat et hūilitatē eius **H**ec ille. **A**udiens hoc itaq. **J**oannes sensum p. b. uit: et dimisit eum se baptizari. i. nō vlti? dicit. sed eum mltā reuerentia et tremore baptizauit. **I**n cāta. **H**ec **cl**sa. **B**aptista p. tremuit et nō audet tangere scdm dei p. tice. **B**er. **I**nclinat sub baptiste manib. caput adorandū angel: reuertendū p. tibus: tremēdū p. cipatib. **Q**uid mir si tremit hō **D**ñs audet attingere sanctū dei p. tice. **Q**uis vel ipa cogitatio nō cōtremiscit? **D**ñs aut erit in iudicio caput istud qd mō sic inclinat: et p. t. q. mō tam humilis videt. q. sublimis et erectus tunc apparbit. **H**ec **B**ern.

Tertium est testimonium supnatura-
lis manifestationis. Et hoc est
tripler.

Primū est mysterialis ap. tioneis
Secundū est corporalis app. tioneis
Tertū est paternalis p. tationis.

Primū est testimonij my-
sterialis ap. tioneis. q. vt dr **Dat.** ij. **B**a-
ptizat? iesus p. festim ascendit de aq. et ecce
ap. t. sunt ei celi. **E**t **L**z. ij. **J**esu baptizato
et orate ap. t. est celū. **I**n **Al.** de lyra. ta-
lis ap. t. celi fuit nō in corpe celesti sic q. ce-
lū fuerit diuisum: sed in aere: sicut solet fie-
ri in coruscatione: in q. dicunt vulgares ce-
lū ap. t. **H**ec tñ fuit ibi aliq. falsitas: q. h
sufficiens erat ad significandū ap. tione cele-
stis tanue p. baptisimū. **S**lo. **T**at? sp. d. o. z.

circūfultit **ch**ñm in baptismo vt empreuz
celuz videret referatū esse. **P**or aut **h**mōi
ap. tioneis rō triplex assignari

Prima sumit ex p. t. p. t. effectiue: vt
vltz ostēderet q. p. t. a q. baptisim? hz effi-
caciā est virt? celestis. **I**n baptisim? em **ch**ñi
manifestari debuerūt ea q. p. t. nēt ad effica-
ciā nri baptisim: cū p. t. nos baptizari vo-
luerit: suo baptisimo nri baptisimū conse-
crauit. **S**ecda rō sumit ex p. t. p. t. d. i. (crās.
positiue. q. vltz ad efficiaciā baptisim? d. i. s.
positiue opat fides ecclie et ei? q. baptizat
vñ et baptisim? d. i. sacramentū fidei: p. quā
fidē celestia inspiciat? que sensum et rationē
humanam excedunt.

Tertia rō sumit ex parte vtilitatis con-
comitatiue. q. vltz p. baptisimū nob. aperit
adit? regni celestis. **E**t lz sit ap. t. hū? adit?
p. **ch**ñi p. tioneis quātū ad amotionē impe-
dimētū generalis: tñ applicat virt? passio-
nis dñi ad singulares p. tioneis p. baptisimū
p. que **ch**ño incorpant? scē redēptionis p.
chñi p. tioneis facte p. t. t. p. t. efficiuntur.
Iste ratiōes sup. t. sunt ex **L**z. ij. p. t. q.
xxxix. **Q**m aut h? baptisimū necessaria est
nob. o. z. ad hoc vt celū introeam? nō **L**z.
ij. dr. **J**esu baptizato et orate ap. t. est celū.
Sic aut dr **L**z: y. sup **Dat.** **H**orāter dr
mathe: celi ap. t. sūt ei. i. o. i. b. p. t. eū. sicut
si imp. t. o. z. alicui p. alio petēti dicat. hoc be-
neficiū nō illi do. sed tibi. p. t. p. t. te illi.

Secundū est testimonijuz

corporalis app. tioneis. i. spūscitū in specie colū-
be. **L**z. ij. **D**escendit spūscitū corporali spe-
cie sic colūba in ipm. **E**t hoc ad designan-
dū plenitudinē grē in **ch**ño: nō quā tūc ac-
ceperit sed quā ab instanti sue p. t. tioneis
habuit. **I**n **g**ra. s. g. t. est baptizatos ac-
cipe spūscitū. **D**ñs aut spūscitū descendisse
p. **ch**ñm nō rōne vntōis ad colūbā: s. rati-
one ipsi? colūbe s. g. t. spūscitū q. descen-
dedo sup **ch**ñm venit. **A**ppuit aut spūscitū
ctus i specie colūbe ad signandū p. t. tioneis
aliq. s. uenietes illi q. hnt spūscitū: q. q. d. e. z.
p. t. tioneis iueniunt in colūba: q. r. u. ad p. t. s.
tres h. notabim? **P**rima est simplicitas
tis mansuetudo. **E**st em colūba auis sine
dolo: simplex: et mansueta. sic et spūscitū ho-
minē facit simplice et mansuetum. **S**ap. j.
Spūscitū discipline effugiet fictū. **I**n et

Sermo de passione

dominus dicit discipulis suis **S**er. Estote simplices sicut coluba. **S**erba est conuen-
tiosus seruetudo. Coluba enim est auis am-
cabilis et gregalis: sic qui habet spiritum uniti
per charitatem. **R**om. v. Charitas dei diffu-
sa est in cordibus nostris per spiritum qui datus est
nobis. **T**ertia est gemitudo. **H**abet
enim coluba similitudinem gemitudo per carum: sic ha-
bens spiritum uniti/gemitu habet per solatorem in-
terna. **R**o. viij. Spiritus sanctus per homines postulat
gemitibus inenarrabilibus. nos postulates
et gemetes facit. **D**e hac coluba dicit **L**hy-
sost. In diluuium apparuit hanc animalium ramum fe-
rens oliuam et eorum orbiterat tranquillitas
et annuncians. **Q**ue omnia typus erant futurorum
norum. **E**tiam nunc coluba apparet liberatorem
nobis demonstrans: et per ramum oliuam ad optio-
nem generi humano offert.

Tertium est testimonium pa-
ternalis prestantiois: quod descendere colum-
ba et rescente super christum: ecce vox de celo di-
cens. **H**ic est filius meus dilectus in quo mihi con-
placuit. in quo voluntas mea compleretur de sa-
lute generis humani: siue in quo placitum meum
constituitur: hoc est implere quod mihi placet. **Y**t
dicit **A**ugustinus de **P**ecor. euang. **R**atione autem huius
appetitionis patris in voce assurgit **L**eo. i. iij. p.
q. xxxix. quod in baptismo christi qui fuit exemplar
noster baptismi demonstrari debuit quod in ipso
baptismo perficitur. **B**aptismus autem fit in **T**ri-
te trinitate: secundum illud **S**er. vi. **E**ntes do-
ctore **S**er. geres baptizantes eos in nomine patris
et filii et spiritus sancti. **E**t ideo in baptismo christi **(Y**t
Hiero. dicit) mysterium trinitatis demonstrat
Deus enim ipse in natura humana baptizatus
Spiritus sanctus descendit in specie colube. **G**loria
autem patris filio testimonium perhibet: auditur.
Her. **T**ho. **P**er hanc etiam figuram est quod suscipi-
entes baptismi sacramentum efficiunt filii dei ad op-
tium quod est precipitatio quodam filiationis natu-
ralis quod dicitur christi filius dei. **N**on enim est filius
adoptiuus ut ceteri: sed naturalis. **C**eterum
placida sunt tres charissimi hec ratione tamquam ma-
gnifica mysteria que per nos operari digna est di-
uina maiestas: ut ex horum prelatore apostoli
amore dei feruientes gratiasque deuoti-
uine pietati exoluentes nos totos dino ma-
cipemur: obsequio ut nobis tandem apertis regni ce-
lestis ingressus quod ad eternam vitam primum
in dei filios penitus regnaturi Amen.

De passione domini Sermo

De sentite in

Hobis quod et in christo iesu. **P**hil.
ij. **M**agna quod est differentia in-
ter cogitare: intelligere: et sentire de christo
iesu. **N**am etiam multorum sit superficialiter cogi-
tare quod est in christo iesu. paucorum tamen est hanc
funde rimari et intelligere. sed paucissimo-
rum omnino est id sentire et sensibile experiri. **I**d
enim tantummodo est mentis per ardentem charitatem
in christum transformare. quod quod patere potest
exemplo. **N**am si audires vel videres aliquem
cruciatum siue suspensum qui nullo modo attinet ad
te: potes quod de pena eius cogitare et intelligere:
non tamen cordialiter sentire. **C**um pro filio tuo
aut cuiusque tuo cordialiter dilecto talis iniuria
irrogatur: tunc quod grauem angustiam in ani-
mo experiris. **D**olores autem christi et acerbitas
mas habet per nos tulit angustias in nobis iugiter
sentite debentur per compassionem deuotissimam
per que propter tria.

Primo propter passionis congruitatem.
Secundo propter compassionis necessitatem
Tertio propter recordationis utilitatem.

Primo propter passionis
congruitatem. **E**um enim posset deus aliter homo
mine a diaboli parte eripere et ei redemptioem
perurare: noluit tamen id alio modo facere quam
per mortem patriam: eo quod ille est modus utilitatis
tamen nostre conuenientior et magis congruus. et hoc ideo
sic fecit ut nos ad mortem suam magis alliceret.
Augustinus. xij. de trinitate. **Q**uestionem
unum modum possibile deo defuisse cuius potest
stari cetera que subiacerent: sed sanade miserie
nostre conuenientior: et alium modum non fuisse.
Hec ille. **B**ertrandus autem **B**onau. in. liij. di. xj.
dicit hunc modum fuisse nobilissimum atque con-
gruissimum precipue propter tres rationes.

Primo quod fuit ad placandum deum acceptis-
simus. **Q**uis enim acceptus placare deum pos-
set quam eius unigenitus dilectissimus et innocen-
tissimus faceret obediens usque ad mortem: **L**er-
te nullus. **I**deo **E**ph. v. **T**radidit semetipsum
ipsum pro nobis oblationem et hostiam deo in odo-
re suauitatis. **A**ctiones enim christi non fuerunt
tamen hominis sed dei tanquam suppositi agere. **I**d
amplissime dignitatem fuerunt ad placandum
deum: ad quod etiam faciebat illa charitatis ier-